

Σκέψεις στο Ευαγγέλιο της Κυριακής (Α΄ Λουκά)

/ Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Δορμπαράκη

«και καθίσας εδίδασκεν εκ του πλοίου τους όχλους» α. Στον πρώτο καιρό της δημόσιας δράσης του Κυρίου μάς μεταφέρει το ευαγγελικό ανάγνωσμα: στη λίμνη Γεννησαρέτ, όπου ο Κύριος άρχισε να διδάσκει τον λαό και να καλεί τους πρώτους

μαθητές Του να Τον ακολουθήσουν. Η πρώτη επαφή μάλιστα των μαθητών με τον Κύριο ήταν συγκλονιστική: τους δόθηκε η ευκαιρία να δουν τον Κύριο ως διδάσκαλο, όπως και να νιώσουν τη δύναμη του λόγου Του, μέσα από την «παράλογη» γι' αυτούς εντολή που τους έδωσε, να ψαρέψουν εκεί που η εμπειρία και η γνώση τους έλεγε ότι ήταν αδύνατο. Και γι' αυτό άφησαν τα πάντα, προκειμένου να Τον ακολουθήσουν. Τον Κύριο ως διδάσκαλο θα προσεγγίσουμε δι' ολίγων στη συνέχεια. «Και καθίσας εδίδασκεν εκ του πλοίου τους όχλους».

β. 1. Έχει τονιστεί με επάρκεια ότι η σωτηρία του ανθρώπου επιτεύχθηκε με όλη τη ζωή του Κυρίου: τη διδασκαλία, τα θαύματά Του, κυρίως όμως με την επί του Σταυρού θυσία Του και την Ανάστασή Του. Λέμε κυρίως με τη Σταυρική Του θυσία και την Ανάσταση που την ακολούθησε, διότι ως γνωστόν πάνω στον Σταυρό καταργήθηκε η αμαρτία, πατήθηκε ο θάνατος, νικήθηκε ο διάβολος και έτσι ο δρόμος προς τον Παράδεισο ανοίχθηκε και πάλι. «Τω πάθει Σου, Χριστέ, παθών ηλευθερώθημεν και τη Αναστάσει Σου εκ φθοράς ελυτρώθημεν, Κύριε, δόξα Σοι». Η διδασκαλία δηλαδή του Κυρίου, όπως και τα θαύματά Του, λειτούργησαν μεν θετικά προς φωτισμό του νου και της διάνοιας των ανθρώπων, προς προσανατολισμό τους στη Βασιλεία του Θεού, προς ενίσχυσή τους γενικά στην οδό του Κυρίου, δεν ήταν όμως ικανά να σώσουν τον άνθρωπο. Η διάβρωση της ανθρώπινης φύσης και η τραγικότητα στην οποία είχε περιέλθει απαιτούσαν κάτι δραστικότερο από τη διδασκαλία: τον θάνατο του ίδιου του Θεού! «Έδει παθείν τον Χριστόν».

2. Αν όμως δια του Σταυρού ήλθε η σωτηρία και η χαρά στον κόσμο – «ιδού γαρ ήλθε διά του Σταυρού χαρά εν όλω τω κόσμω» – δεν πρέπει και να υποβαθμίσουμε τη σημασία του Χριστού ως διδασκάλου. Ο Χριστός ως διδάσκαλος είναι ο προφήτης Χριστός, φανερώνεται με τη διδασκαλία Του το προφητικό Του αξίωμα, το οποίο λειτουργεί πάντοτε εν συνεργασία και με τα άλλα Του αξιώματα, το βασιλικό και το αρχιερατικό. Διότι βεβαίως στον Κύριο τα πάντα είναι ενιαία. Δεν υπάρχουν «αυτόνομες» περιοχές δράσης σ' Εκείνον. Όπου δρούσε, φανέρωνε τη μία θεϊκή Του υπόσταση και τη διπλή Του, θεϊκή και ανθρώπινη, φύση. Με άλλα λόγια, ο ίδιος που είναι ο διδάσκαλος και ο αίτιος των θαυμάτων που επιτελεί, ο ίδιος είναι και ο αρχιερέας που θυσιάζεται για τον κόσμο, ο ίδιος είναι και ο βασιλιάς, που ανασταίνει τον Εαυτό Του, ανέρχεται στα δεξιά του Πατέρα, στέλνει το άγιον Πνεύμα, ιδρύει και καθοδηγεί την Εκκλησία, το ζωντανό Σώμα Του.

Κατά συνέπεια, και με τη διδασκαλία του Κυρίου λυτρωθήκαμε. Αν ο Κύριος τόνισε τη δύναμη της Μωσαϊκής νομοθεσίας και του λόγου των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης, τέτοια που και το θαύμα της ανάστασης εκ νεκρών θεωρείται μικρότερο προς αλλαγή της καρδιάς του ανθρώπου – ας θυμηθούμε από την παραβολή του πλουσίου και του Λαζάρου την απάντηση του πατριάρχη Αβραάμ στον πλούσιο: «Αν δεν πιστέψουν (οι συγγενείς του πλουσίου) στον Μωϋσή και τους προφήτες, και τον Λάζαρο να δουν αναστημένο από τους νεκρούς δεν πρόκειται να πιστέψουν» – πόση περισσότερη δύναμη δεν έχει ο λόγος Του, η διδασκαλία Του, η

οποία πηγάζει όχι από κάποιο άνθρωπο, απεσταλμένο του Θεού, αλλά ακριβώς από τον ίδιο τον Θεό ως άνθρωπο; Γι' αυτό και ο απόστολος Παύλος τον λόγο του Κυρίου τον χαρακτηρίζει ως δύναμη του Θεού, που είναι «τομώτερος υπέρ πάσαν δίστομον μάχαιραν, διϊκνούμενος άχρι μερισμού ψυχής». Ο λόγος του Κυρίου δηλαδή δεν είναι «έπεα πτερόεντα», αλλά περικλείουν την παντοδύναμη ενέργεια του ίδιου, που όταν συναντήσει τον κατάλληλο δέκτη μπορεί να γίνει «ατομική βόμβα». Πρόκειται για τα «ρήματα αιωνίου ζωής» που ομολόγησε ο απόστολος Πέτρος, καταθέτοντας τη μαρτυρία του για τον Κύριο. «Προς τίνα απελευσόμεθα; Συ ρήματα ζωής αιωνίου έχεις».

3. Με τα παραπάνω κατανοούμε ότι ο Κύριος είναι μεν διδάσκαλος, όχι όμως σαν τους άλλους ανθρώπους διδασκάλους. Είναι ο κατεξοχήν Διδάσκαλος, ο απόλυτος και μοναδικός, που ποτέ δεν υπήρξε ούτε πρόκειται ποτέ να υπάρξει παρόμοια περίπτωση Του, που σημαίνει ότι δεν πρόκειται ποτέ να συμβεί αυτό που συμβαίνει στη σχέση μαθητή και κοινού διδασκάλου: να φτάσει κάποια στιγμή ο μαθητής να γίνει σαν τον διδάσκαλο, κι ίσως και να τον ξεπεράσει. Μπροστά στον Κύριο ως Διδάσκαλο, πάντοτε ο άνθρωπος θα παραμένει μαθητής, άρα το μόνο που μπορεί να κάνει είναι, αν μεν έχει καλοπροαίρετη διάθεση, να κλίνει το γόναυ της καρδιάς και του σώματος, να κάνει δηλαδή υπακοή και να μετανοήσει, αν δε ανήκει στους εχθρούς της πίστης, να ομολογήσει έκθαμβος ό,τι ομολόγησαν και οι απεσταλμένοι των Φαρισαίων που στάλθηκαν για να παγιδέψουν τον Χριστό: «ουδέποτε ούτως ελάλησεν άνθρωπος, ως ούτος ο άνθρωπος»! Κι αυτό γιατί, όπως είπαμε, είναι ο ενανθρωπήσας Θεός, συνεπώς δίδασκε «ως εξουσίαν έχων και ουχ ως οι Γραμματείς».

4. Τι δίδασκε ο Κύριος, ποιο το περιεχόμενο του λόγου Του, τέτοιο που λειτουργούσε και εξακολουθεί βεβαίως να λειτουργεί με τόσο ανατρεπτικό και επαναστατικό για τη ζωή του ανθρώπου τρόπο; Μα, ακριβώς τη ζωή Του, τη ζωή δηλαδή του Θεού: την ίδια την αγάπη. Ό,τι δίδαξε ο Κύριος ήταν η έκφραση της ζωής Του, που σημαίνει ότι είτε σιωπώντας ο Κύριος είτε ομιλώντας την αγάπη του Θεού φάνερωνε. «Οίος ο βίος, τοίος ο λόγος», κατά την έκφραση εκκλησιαστικού συγγραφέα. Κι αφού ο Θεός «αγάπη εστί», την αγάπη πάντοτε εκήρυσσε ο Κύριος με τη διπλή της διάσταση, όπως ήδη είχε μαρτυρηθεί τούτο και από τους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης, την προς τον Θεό και την προς τον άνθρωπο. «Αγαπήσεις Κύριον τον Θεόν σου εξ όλης της ψυχής και εξ όλης της καρδιάς και εξ όλης της διανοίας και εξ όλης της ισχύος, και τον πλησίον σου ως σεαυτόν». Και: «Αύτη εστί η εντολή η εμή, ίνα αγαπάτε αλλήλους. Μείζονα ταύτης αγάπην ουδείς έχει, ίνα τις την ψυχήν αυτού θη υπέρ των φίλων αυτού». Στην αγάπη συγκεφαλαιώνεται όλη η διδασκαλία του Κυρίου, γι' αυτό και δεν υπάρχουν «μη» και «όχι» στον Κύριο. Τα «μη» και τα «όχι» έρχονται απλώς ως συνέπεια αυτού που ο άνθρωπος καλείται να κάνει στη ζωή του, αν θέλει να ακολουθεί τον Θεό. Κι από την άποψη αυτή η χριστιανική πίστη πάντοτε είναι θέση και όχι άρνηση. Εκείνος που ισχυρίζεται ότι ο χριστιανισμός είναι «μη», απλώς δεν

έχει ανοίξει ποτέ του το ευαγγέλιο, δεν έχει γευτεί καθόλου αυτό που ο Χριστός και η Εκκλησία μας προσφέρει. Κατ' επέκταση, κατανοούμε ότι οτιδήποτε γίνεται και υπάρχει στην Εκκλησία μας, προσευχές, ακολουθίες, νηστείες, οτιδήποτε, ένα και μοναδικό σκοπό έχει: να βοηθήσει τον άνθρωπο να φτάσει την αγάπη του Χριστού, δηλαδή την παρουσία του Θεού στη ζωή του. Αυτή νοηματοποιεί τα πάντα στην Εκκλησία κι αν βγει η αγάπη, όλα καταλύονται και μένουν μετέωρα άνευ νοήματος.

5. Δεν μπορούμε να μιλάμε όμως για τη διδασκαλία του Κυρίου, χωρίς αναφορά στα θαύματά Του. Διότι τα θαύματα του Κυρίου δεν είναι θαυμαστές και υπερφυσικές ενέργειες με σκοπό να «θαμπώσουν» τον άνθρωπο και να τον υποτάξουν σ' Αυτόν. Τέτοια «θαύματα» επιτρέπει ο Θεός να κάνει ο διάβολος και τα αξιοθρήνητα όργανά του, προκειμένου να έρχεται στην επιφάνεια η γνησιότητα ή όχι της διάθεσης του ανθρώπου. Ο Κύριος έκανε θαύματα ως επιβεβαίωση και επισφράγιση της διδασκαλίας Του. Με άλλα λόγια τα θαύματα αποτελούν και αυτά στοιχείο αυτής της διδασκαλίας Του, φανερώνοντας το περιεχόμενο της βασιλείας του Θεού. «Παράθυρα στη Βασιλεία Του» έχει τονιστεί, και ορθά, ότι είναι. Γι' αυτό και τα θαύματά Του προϋποθέτουν ό,τι και η διδασκαλία Του: την πίστη. Δεν είναι δυνατόν να αποδεχτεί κανείς τη διδασκαλία Του Χριστού, αν δεν είναι, όπως είπαμε, καλοπροαίρετος και δεν έχει συνεπώς πίστη σ' Εκείνον. Το ίδιο συμβαίνει και με τα θαύματα. Γι' αυτό και ο Κύριος, όπου δεν έβλεπε πίστη, «ουκ ποίει σημεῖον». Έτσι ο πιστός με το θαύμα ενισχυόταν στην πίστη, ενώ το θαύμα σ' έναν άπιστο, σαν τους Φαρισαίους για παράδειγμα, λειτουργούσε για περαιτέρω δαιμονισμό του.

γ. Αν ο Κύριος είναι ο μοναδικός Διδάσκαλος και αν εμείς θέλουμε να είμαστε πιστοί και ακόλουθοί Του, ενταγμένοι στο άγιο σώμα Του, την Εκκλησία, τότε τα πράγματα πορεύονται «μονόδρομα»: Πρώτον, χρειάζεται αδιάκοπα να εγκύπτουμε σ' αυτήν τη διδασκαλία είτε ως μελέτη καθαυτό της Αγίας Γραφής, και μάλιστα του Ευαγγελίου, είτε ως μελέτη των άλλων τρόπων εκφοράς αυτής της διδασκαλίας, διά των Πατερικών κειμένων, διά των συναξαρίων των αγίων μας, διά της υμνολογίας της Εκκλησίας. Με όλους αυτούς τους τρόπους εμβαπτίζομαστε στον λόγο του Κυρίου και Τον αφήνουμε να φανερώνεται και με τον τρόπο αυτό μέσα μας. Μη ξεχνάμε ότι η θεία Κοινωνία δεν έρχεται μόνο με τον μυστηριακό τρόπο, της συμμετοχής στη Θεία Ευχαριστία, αλλά και με τη μελέτη του λόγου του Θεού, όταν βεβαίως ενεργοποιείται αυτός στην καθημερινή μας ζωή. Κι αυτό το τελευταίο είναι ακριβώς το δεύτερο σημείο: δεν έχει αξία να μελετά ή να ακροάται κανείς τον λόγο του Θεού, αν δεν τον κάνει στοιχείο της καθημερινής του ζωής. Ο Κύριος δίδαξε, μας φανέρωσε διά του λόγου Του τη ζωή Του, όχι σαν μία γνώση εγκεφαλικού τύπου, όχι σαν ένα ανάγνωσμα ευχάριστο, αλλά σαν ενέργεια αλλαγής της ζωής μας. Την ώρα που ο λόγος Του θα μας καταλαμβάνει, ψυχικά και σωματικά, εκείνη την ώρα θα καταλαβαίνουμε και τη δύναμή Του, όπως και την αλήθεια της πίστης μας σ' Αυτόν. Διαφορετικά, θα

ακούμε και θα ακούσουμε κι εμείς: «Ουκ οίδα υμάς. Απέλθετε απ' εμού οι εργαζόμενοι την ανομίαν».

Πηγή: http://synodoiporia.blogspot.gr/2013/09/blog-post_18.html